

nimi in osornimi gospodi, in še huja s prevzetnimi grajskimi oskrbniki in desetinarji, ki so pogosto s kmetom grdo ravnali, in so mu jegov že itak slabi krubek z grenkimi solzami, koje so se mu iz oči udirale, soliti vedeli. Tirjali so raboto več dni za poredom ravno o tistem času, ko delo ravno tudi pri kmetu najbolj pritiska, postavim o spomladanski kopi v vinogradih, in tako je kmetovo delo celo zaostalo; rajše je pustil gorico neokopano, ko da bi pri kopi že dolge mladike raz trsja drsal. Tudi pri desetini se je kmetom pogosto hudo prizadevalo. Da bi kmet ne goljufal in snopja ne skrnil, je terjal neki desetinar, da je moral kmet vso strn na njivi pustiti, dokler ni desetinar svojih desetih snopov pobral. Ker so pa imeli desetinarji daleč okoli pobirati, je snopje po 14 dni in še dalej na polji ležalo, in če je dež močil, se je zruje izcimilo, pa ni bilo kaj za mlin. Kar je toraj kmeta žulilo, to je bila bolj trdosrčnost in brezobzirnost desetinarjev in oskrbnikov, nego desetina in rabota sama.

To so bile dolžnosti kmetov proti grajščakom; ti so pa bili nasproti zavezani, da branijo kmeta proti vsem krivicam in posebno proti lupežem, roparjem, tujim sovražnikom, posebno pa proti Turkom. Ti širokohlačni grabeži so v štirinajstem veku v Evropo in tudi v naše kraje primahali. Pri Nikopolji na Bolgarskem, na desnem bregu Donave se jim nasproti postavi kralj Sigmund z mnogimi zavezniki, med katerimi omenimo grofa celjskega Hermana II., ki je Štajerce in Kranjce vodil. Bitva se vname 28. septembra 1396. leta; kristijani so bili popolnoma pobiti; 20.000 kristijanov je mrtvih obležalo. Pa tudi turški sultan Bajesit je veliko ljudi zgubil, kar ga je tako razljutilo, da je sledeči den 29. septembra zapovedal še 3000 vjetnikom glave posekati. Sedaj drvijo Turki urno kot strela na nebu za Donavo v naše kraje, in se tako nepričakovano pripodè na Štajersko, da mesto Ptuj, ki je bilo sicer dobro utrjeno, kaj lahko pograbiyo, ker nihče na brambo pripravljen ni bil; kar se je dalo odnesti, to so seboj vlekli, mestjane in kmete v okolici so polovili, silno obilico goved in konj so naropali in s tem obilnim ropom so se vrnili iz Štajerja, 16.000 mož in žen seboj tirajè v večno krvavo sužnost. Te roparije so se celih 400 let ponavljale; nekokrat je turški blisek celo po večkrat na leto pridrl, da je pobral, kar je polje rodilo, in kar je živina mladičev skotila. Kogar bi mikalo o teh bojih čitati, naj si pogleda „Letopis Matice slovenske za leto 1871“, kjer najde izvrsten in natančen, na izvornike se vpirajoč sestavek: „Turški boji v 15. in 16. veku s posebnim ozirom na Slovence“, spisal Janez Parapat. Ko so Turki po deželi ropali, so se grajščaki redno vmikali v trdne svoje gradove, kmetu se je pa od Turčina godila vnebo-upijoča krivica. Tedaj so pa začeli kmeti rekati: zakaj pa tedaj gospodi desetino dajemo, če nas v sili strahopetno zapušča, in le za svojo varnost

in premoženje skrbi? Znaprej se hočemo sami braniti proti Turku, pa tudi na svojih njivah delati, in sami povzivati, kar smo pridelali.

(Dalje prih.)

Smešničar 12. Oče, kaj mislite, zakaj je liter vina pri „zlatem kozlu“ za dva krajcarja falejši kakor pri „belem volu“? Zato ker „zlati kozel“ to je krčmar pri „zlatem kozlu“ za dva krajcarja več vode na liter vinu prilije, kakor „beli vol“.

Razne stvari.

(Matica slovenska) nabira geografična imena, tudi po slovenskem Štajerju. Ravnokar razpošilja odbor „Matice slov.“ izobraznim domoljubom po Štajerskem tako-le prošnjo: „Prepričan, da ne boste pospeševanju domače vednosti svoje prijazne pomoči odrekli, se podpisani odbor „Matice slovenske“ zaupno obrača do Vas s prošnjo, da za znanstvene namene omenjenega društva na ta list napišete vsa geografična imena svoje fare in pristavite tudi nemško ime, če je v rabi in se dosti loči od slovenskega. Izpolnjeni listek blagovolite, kakor hitro bode mogoče, poslati tajniku „Matice slovenske“ gospodu Andreju Praprotnik-u, ravnatelju I. meščanske normalke v Ljubljani. Ako bi pa iz kterega koli vzroka ne mogli odborovi želji ustreči, ste prijazno prošeni, ta listek kteremu drugemu izobraznemu rodoljubu svojega kraja v blagovoljno izpolnitev izročiti. Nadejajè se, da boste izrečeno prošnjo izpolnili, se vam že naprej iskreno zahvaljuje Odbor „Matice slovenske.“

(Tatovi) so pri Antonu Ploju v Nadbišecu v št. Lenartskem okraju klet podkopali in vse zrnje ukradli; jednaki umetniki so v Slivnici zunaj Maribora pri Komaverju streho predrli, late prežagali in odnesli 2 centa špeha in mesa. Za veliko noč je pač treba skrbeti!

(Štefan Kreuh v Vižingih) pri Mahrenbergu je drva sušil na peči, ki so se užgala in ves hram vplamenela tako, da mu je vse zgorelo.

(Z sekiro ubil) je v soboto zvečer Matija Hodej svojega soseda P. Priberšeka v Globokem pri Brežicah.

(Nenavaden pogreb) je bil pri sv. Roprtu v slovenskih goricah 15. t. m. Osem odraščanih otrok je pokapalo mater, ki je 49 let na enem posestvu služila kot viničarica; sinovi so jo nesli, bčeri pa svetile do groba.

(Porotna sodnija) v Celju je Franca Unuka posestnika v Črešnoveih pri Slov. Bistrici obsodila na 6 let v težko ječo, ker je lani svojo ženo tako neusmiljeno stregel, da je umrla; Janeza Kresnika v Laporju, glasovitega lupeža, ki je v Studenicali gospej Otiliji Tanšičevej mnogo denarjev ukradel, je obsodila na 3 leta v težko ječo.

Dražbe III. 23. marca Jakob Bračič v Prepušu 5653 fl. Martin Vrečan v Žavcu 1819 fl. in Franc Opečnik v Olimjah.